

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**PROFESOROWI
GERARDOWI LABUDZIE
W 90. ROCZNICĘ URODZIN**

**Instytut Zachodni przed wyzwaniami
przyszłości**

**Gerard Labuda – człowiek i dzieło
Gerard Labuda – Kaszuba z Poznania**

*

**Kościół polski w średniowieczu
Rola Orędzia biskupów polskich
z 1965 roku**

**Orędzie biskupów w emigracyjnej
publicystyce i historiografii**

**Ewangelia czy polityka? – wymiana
listów pojednania**

**Porozumienie i pojednanie z Polską
w NRD**

**Niemiecki Wschód – wspólne
dziedzictwo kulturowe**

**Historycy środkowoeuropejscy
w Unii Europejskiej**

**Publicystyka polityczna Juliusza
Mieroszewskiego**

**Działania władz Wielkopolski wobec
Kościoła w czasie obchodów
milenijnych**

Raporty

2006

1

(318)

Instytut Zachodni PL ISSN 0033-2437

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

PROFESOROWI GERARDOWI LABUDZIE W 90. ROCZNICĘ URODZIN

ARTYKUŁY

<i>Gerard Labuda</i> , Instytut Zachodni przed wyzwaniem przyszłości	3
<i>Marceli Kosman</i> , Gerard Labuda – człowiek i dzieło. W 90. rocznicę urodzin	31
<i>Józef Borzyszkowski</i> , Gerard Labuda – Kaszuba z Poznania. Droga od „Historii Pomorza” do „Historii Kaszubów”	61
*	
<i>Jerzy Strzelczyk</i> , Kościół polski na pograniczu chrześcijaństwa rzymskiego w średniowieczu	83
<i>Natalia Jackowska</i> , Protagoniści i spadkobiercy. Rola Orędzia biskupów z 1965 roku w dialogu konfesyjnym i europejskim	99
<i>Magdalena Mikołajczyk</i> , Orędzie biskupów polskich w publicystyce i historiografii polskiej emigracji i środowisk opozycyjnych PRL	115
<i>Winfried Lipscher</i> , Ewangelia czy polityka? Wymiana listów pojednania biskupów polskich i niemieckich w roku 1965 oraz jej następstwa	133
<i>Theo Mechtenberg</i> , Porozumienie i pojednanie z Polską w NRD	141
<i>Karl Schlögel</i> , Niemiecki Wschód – wspólne europejskie dziedzictwo kulturowe	151
<i>Jaroslav Pánek</i> , Historycy środkowoeuropejscy w Unii Europejskiej	165

MATERIAŁY

<i>Iwona Hofman</i> , Sąsiedztwo Polski i Niemiec w publicystyce politycznej Juliusza Miroszewskiego	177
<i>Andrzej Choniawko</i> , Konfrontacyjne działania władz Wielkopolski wobec Kościoła w końcowej fazie obchodów milenijnych	194

RAPORTY

<i>Piotr Kalka</i> , Dostosowania do wymogów Unii Europejskiej. Przykład Polski (ze szczególnym uwzględnieniem Wielkopolski)	215
<i>Marcin Tujdowski</i> , Purda Duża. Studium tożsamości i pamięci polsko-niemieckiego pogranicza	217
<i>Rafał Żytyniec</i> , Dylematy kultury w społeczeństwie postmigracyjnym – Ziemia Zachodnie i Północne	219
<i>Andrzej Sakson</i> , Tożsamość lokalna i regionalna współczesnych mieszkańców byłych Prus Wschodnich	221
<i>Maria Wagińska-Marzec</i> , Ustalanie nazw miejscowości na Ziemiach Zachodnich i Północnych po 1945 roku	224

OCENY I OMÓWIENIA

Richard Roepell, Dzieje Polski do XIV stulecia (omów. <i>Gerard Labuda</i>)	227
Jan M. Piskorski, Polacy i Niemcy. Czy przeszłość musi być przeszkodą? (Wokół dyskusji o wysiedleniach i tzw. Centrum przeciw Wypędzeniom) (omów. <i>Władysław Markiewicz</i>)	233
Krystyna Jagiełło, Po zmierzchu bogów (omów. <i>Anna Wolff-Powęska</i>)	234
Tomasz Węćławski, Eligiusz Piotrowski (red.), Praeceptores. Teologia i teologowie języka niemieckiego (omów. <i>Grzegorz Chojnacki</i>)	237
Ewa Skorupa, Polskie symbole kulturowe przed sądem pruskim w latach 1871-1914. „O podburzanie do gwałtów....” (omów. <i>Anna Łysiak-Łątkowska</i>)	239

Z KRONIKI NAUKOWEJ

<i>Rafał Żytniec</i> , W dialogu z historią. Między Prusami Wschodnimi a Warmią i Mazurami. Akademia Letnia w Olsztynie	243
<i>Ryszarda Formuszewicz</i> , <i>Stanisław Żerko</i> , Stosunki polsko-niemieckie w 60 lat po zakończeniu II wojny światowej	244
<i>Elżbieta Later-Chodyłowa</i> , Historia Norwegii i wzajemne relacje między Polską a Norwegią 1905-2005	248
<i>Amelia Korzeniewska</i> , <i>Bartosz Korzeniewski</i> , Pamięć zbiorowa jako zagadnienie współczesnej humanistyki	249
<i>Tomasz Budnikowski</i> , 40. rocznica listu biskupów polskich do biskupów niemieckich	252
<i>Ryszarda Formuszewicz</i> , Problemy dostosowań strukturalnych w tradycyjnych regionach przemysłowych Europy Środkowo-Wschodniej	255
<i>Michał Nowosielski</i> , Walny Zjazd Członków Stowarzyszenia Instytut Zachodni	257

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl
www.pz.iz.poznan.pl

WYDAWNICTWO I DRUKARNIA UNI-DRUK s.j.
62-030 Luboń, ul. Przemysłowa 13, tel. (0-61) 899 49 49 do 52

INHALT

Gerard Labuda, Das Institut Zachodni vor neuen Herausforderungen
Marceli Kosman, Gerard Labuda – der Mensch und sein Werk. Zu seinem 90. Geburtstag
Józef Borzyszkowski, Gerard Labuda – ein Kaschube aus Posen. Der Weg von der „Geschichte Pommerns“ zu der „Geschichte Kaschubiens“

*

Jerzy Strzelczyk, Die polnische Kirche im Grenzraum der mittelalterlichen römischen Christenheit
Natalia Jackowska, Die Protagonisten und die Erben. Die Rolle des Briefs der polnischen Bischöfe von 1965 im Dialog zwischen den Konfessionen und den Europäern in Ost und West
Magdalena Mikolajczyk, Der Brief der polnischen Bischöfe in der Publizistik und Geschichtsschreibung der polnischen Emigration und der Widerstandskreise in der Volksrepublik Polen
Winfried Lipscher, Evangelium oder Politik? Der Austausch der Versöhnungsbriefe zwischen den polnischen und den deutschen Bischöfen im Jahre 1965 und seine Nachwirkungen
Theo Mechtenberg, Verständigung und Versöhnung mit Polen in der DDR
Karl Schlogel, Der deutsche Osten – gemeinsame europäische Kulturerbe
Jaroslav Pánek, Die zentraleuropäischen Historiker in der Europäischen Union
Iwona Hofman, Die polnisch-deutsche Nachbarschaft in der politischen Publizistik von Juliusz Mieroszewski
Andrzej Choniawko, Die Verfolgung der Kirche durch die Behörden Großpolens in der Endphase der Tausend-jahrfeiern
Piotr Kalka, Die Anpassung an die Anforderungen der Europäischen Union am Beispiel Polens (unter besonderer Berücksichtigung der Region Großpolen)
Marcin Tujdowski, Purda Duża. Identität und Erinnerung im polnisch-deutschen Grenzgebiet
Rafał Żytniec, Kulturelle Dilemmata der Gesellschaft in den West- und Nordgebieten
Andrzej Sakson, Die lokale und regionale Identität der heutigen Bewohner des früheren Ostpreußen
Maria Wagińska-Marzec, Die Neubenennung der Ortschaften in den West- und Nordgebieten nach 1945
 Buchbesprechungen

CONTENTS

Gerard Labuda, The Institute for Western Affairs and the Challenges of the Future
Marceli Kosman, Gerard Labuda – The Man and his Work on the 90th Birth Anniversary
Józef Borzyszkowski, Gerard Labuda – A Kashubian from Poznań. The Way from „The History of Pomerania” to „The History of Kashube”

*

Jerzy Strzelczyk, The Polish Church on the Boundaries of Roman Christianity in the Middle Ages
Natalia Jackowska, Protagonists and Heirs. The Role of the Address of Polish Bishops of 1965 in Confessional and European Dialogue
Magdalena Mikolajczyk, The Address of Polish Bishops in the Press Coverage and Historiography of Polish Emigration and Opposition Circles in the Polish People's Republic (PRL)
Winfried Lipscher, The Gospel or Politics? An Exchange of Letters of Reconciliation between Polish and German Bishops in 1965 and Its Consequences
Theo Mechtenberg, Agreement and Reconciliation with Poland in the GDR
Karl Schlogel, The German East – A Common European Cultural Heritage
Jaroslav Pánek, Central-European Historians in the European Union
Iwona Hofman, The Question of Polish-German Neighbourly Relations in the Political Writings of Juliusz Mieroszewski
Andrzej Choniawko, Confrontational Activity of the Great Poland Administration Towards the Church in the Last Phase of Poland's Millennium Celebrations
Piotr Kalka, Adjustments to the Requirements of the European Union on the Example of Poland (With Special Emphasis on the Great Poland Region)
Marcin Tujdowski, Purda Duża. A Study in the Identity and Memory of the Polish-German Borderland
Rafał Żytniec, The Dilemmas of Culture in a Post-Migration Society – Poland's Western and Northern Lands
Andrzej Sakson, Local and Regional Identity of Contemporary Inhabitants of Former East Prussia
Maria Wagińska-Marzec, Establishing the Names of Places in Poland's Western and Northern Lands after 1945
 Book Reviews